eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2023

NASIENRIGLYNE

MPUMALANGA

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/ EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "TOM" – Jeanne Goosen

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	R100/(een)honderd rand *(Enige EEN)*	1
1.2	'n kar/karretjie *(Enige EEN)*	1
1.3	• Skoolgeld (betaal) • Kos (koop) *(Enige EEN)*	1
1.4	klanknabootsing	1
1.5	begin	1
1.6	B/dadelik lief geword het vir die lelike donkie.	1
1.7.1	D/... het nie mooi met diere gewerk nie.	1
1.7.2	B/... wou die groentetuin beskerm.	1
1.7.3	A/... was vol planne vir die toekoms.	1
1.7.4	E/... was dadelik tevrede in die nuwe omgewing.	1
1.8.1	ontsteld	1
1.8.2	positief	1
1.9	• Die broertjie het 'n *bargain* gekoop. • Die verteller was nie tevrede met die koop van die donkie nie. • Die broertjie het verduidelik dat die donkie vir hulle kon werk. • Die donkie het gewys dat hy gelukkig was. *(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
1.10.1	Die broertjie ... • het besluit om die donkie te koop (daarom moes hy die mis optel). • was die eienaar van die donkie. • moes verantwoordelikheid aanvaar vir die donkie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10.2	• Die broertjie wou regtig die donkie gehad het. • Die broertjie het besluit om die donkie te help/die donkie by die vorige eienaar weg te vat. • Die donkie se vorige eienaar het hom mishandel. • Tom het veilig gevoel by die broertjie/was dankbaar/gelukkig dat die broertjie hom gekoop het/geweet dat die broertjie mooi na hom sou kyk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.11	• Dit wys vir ons hoe moedeloos/negatief/kwaad/gefrustreerd die verteller is. • Dit beklemtoon dat die verteller niks goeds van die donkie wou hoor nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	• Die verteller en die broertjie het vrede gemaak. • Die broertjie kon nie meer voel asof die verteller hom net kritiseer nie. • Die verteller het besluit om die broertjie meer te ondersteun. • Die donkie kon by die verteller en die broertjie bly/het nou in beter omstandighede gebly/gaan liefde kry/gelukkig wees. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: "POTYSTER SWEIS NIE" – PG du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	• (voor die) naweek • (Die Vrydagmiddag) na skool *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.14.1	plaas/huis	1
1.14.2	skrootwerf	1
1.14.3	(skool)baadjie	1
1.14.4	sweis	1
1.15	Hy het gesê dat ... • sy pa 'n sakeman/besigheidsman is/'n besigheid het. • sy pa enigiets kan regmaak. • sy pa 'n paar voertuie het/hom gewoonlik kom haal. • sy pa baie besig is. • sy pa Saterdagaande braai. • Hy sy pa sien/sy pa by hulle bly. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.16	Bly/tevrede/dankbaar/gelukkig *(Enige positiewe emosie wat by die konteks pas)*	1
1.17	C/nie altyd lekker was nie.	1
1.18.1	D/Die verteller het die skoolseun langs die pad opgelaai.	1
1.18.2	E/Die verteller het die seun by die Portugees se winkeltjie afgelaai.	1
1.18.3	B/Die Portugees het met die seun oor sy ma gepraat.	1
1.18.4	A/Die verteller wou vir die seun geld gee.	1
1.19	Die verteller het vir die skoolseun koeldrank gekoop. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.20.1	streng	1
1.20.2	skaam laat voel	1
1.21.1	Dit was verkeerd, want ... • dit was die seun se persoonlike sake. • die verteller was 'n vreemdeling. • dit het die seun skaam/hartseer/verneder laat voel. • dit was nie die seun se skuld dat die ouers verkeerd opgetree het/onverantwoordelik was nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.21.2	'n Mens kan dit verstaan, want ... • die Portugees was gefrustreerd/moedeloos/het nie meer geweet wat om te doen nie. • die Portugees moes eerste aan sy besigheid dink. • die gesin was nie die Portugees se verantwoordelikheid nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.22	Ek het geleer dat ... • mense nie altyd goeie bedoelinge waardeer nie. • daar sekere dinge is wat 'n mens nie met geld kan regmaak nie. • 'n mens ander se gevoelens in ag moet neem. • party mense te trots is om geld te aanvaar. • 'n mens iemand wat wegstap, moet uitlos. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Die skrywer ... • noem presies wat die kinders elke dag eet. • herhaal die "en". • beklemtoon dat die kinders elke dag aartappels eet. • praat van *mystery balls.* • laat dit klink of die spyskaart elke week dieslefde is/nooit vernader nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL AFDELING A: 40

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Silwerkloof/Silwerklof	1
2.1.2	3/drie	1
2.1.3	Sabrina	1
2.1.4	strooi/gras/hooi/(ou)strooi	1
2.2	Haar pa woon in Australië/oorsee/ver/in 'n ander land/Australië/nie in Suid-Afrika nie *(Enige EEN of soortgelyk)*	1
2.3	B/hy nie glo wat Wilma van perde vertel nie.	1
2.4	'n metafoor	1
2.5	• saal(s) • leiband(e) • tooms • stiebeuels • perde se toerusting *(Sluit kolpunt 1 – 4 in, indien kandidaat hierdie antwoord gee – slegs 1 punt)* *(Enige TWEE of soortgelyk)*	2
2.6	graad 12/matriek	1
2.7.1	skrikkerig is vir	1
2.7.2	arrogant is	1
2.8.1	D/... se straf vir Lucky het vir hom gewys dat ander mense ook seerkry en swaarkry.	1
2.8.2	A/... het gedink Lucky sou goeie lesse oor diere op die perdeplaas leer.	1
2.8.3	E/... het vir Lucky verduidelik dat 'n mens uit jou foute moet leer.	1
2.8.4	B/... het vir Lucky laat besef dat hy gelukkig is om 'n ma te hê wat vir hom sorg.	1
2.9	Lucky ... • was nie 'n gelukkige mens nie/het slegte dinge in sy lewe ervaar/was ongelukkig. • het oor baie dinge gekla/was altyd ontevrede/negatief. • het lelik/kru gepraat/ander gespot. • het gedink hy is die enigste een wat seerkry/swaarkry. • was ongelukkig omdat hulle arm was/sy ma baie hard moes werk. • is gestraf vir iets wat hy verkeerd gedoen het/moes gemeenskapsdiens uitdien. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.10	• Hy stereotipeer ryk mense./Nie alle ryk/wit mense is sleg nie. • Dis lelik om mense rotte te noem. • Dis verkeerd om so te verwys na mense wat jy nie eens ken nie. • Hy moet ander mense respekteer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.11	Die dramaturg/skrywer wil vir ons wys/beklemtoon dat Wilma ... • baie lief is vir haar perde/die perde mooi behandel. • weet hoe om met haar perde te werk/gewoond is daaraan om met perde te werk. • weet wat om te doen om die perde rustig te hou. • regtig glo diere verstaan wat mense sê. • diere respekteer. • met 'n merrie/vroulike perd praat. • die perde soos/as haar kinders sien. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12	Mense soos Wilma ... • help ander mense/het 'n goeie hart/is goeie mense. • gebruik haar perde om gestremde/hartseer/ongelukkige mense te help, bv. Binki/Lucky/Ansie/die De Beers/twee Downsindroom-kinders/'n seun wat breinskade het. • gee vir kinders soos Lucky 'n kans om meer van perde te leer. • leer mense om diere te respekteer/verstaan/hanteer. • leer ons dat 'n mens uit jou foute kan leer. • wys dat daar tweede kanse is en dat jy dit moet benut. • veroordeel nie. • wys vir ons dat daar nog goeie mense op aarde is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.13	(Op) Saterdag/Saterdae	1
2.14.1	(Met) Grace	1
2.14.2	• Die perd se been/poot was gebreek/het seergekry. • Die perd het baie pyn verduur/het gely. • Die veearts kon sien dat die perd nie sou regkom nie/kon die perd nie help nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.15	B/verbaas	1
2.16	Lucky se ma ... • het hom geleer om ouer mense met respek aan te spreek. • het hom geleer om hulle nie op hulle name te noem nie. • het vir hom goeie maniere geleer/hom reg geleer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.17.1	verstaan	1

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

2.17.2	negatief	1
VRAAG	**ANTWOORD**	**PUNT**
2.18	• Wilma was geskok. • Sy het dit nie verwag nie. • Sy was woordeloos/het nie geweet wat om te sê nie. • Sy was hartseer/ongelukkig/het sleg gevoel. • Sy was kwaad vir Lucky/het nie daarvan gehou nie. • Sy was teleurgesteld/ontsteld. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde wat op 'n negatiewe emosie dui.)*	1
2.19	• Lucky was jammer dat hy Wilma 'n ou dronkie genoem het. • Lucky het die hele storie van die katjies vir Binki vertel. • Lucky het probeer om Kaizer te slaan. • Lucky het vir Kaizer gesê hy is jammer dat hy die katjies doodgemaak het. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)*	1 1 1 1
2.20.1	D/Binki was skaam oor die letsels wat sy opgedoen het.	1
2.20.2	E/Wilma het die perde se krag gebruik om ander mense te help.	1
2.20.3	C/Lucky is gestraf omdat hy wreed teenoor diere opgetree het.	1
2.20.4	A/Lucky het respek vir diere gekry.	1
2.21	Lucky ... • het self sy naam op Binki se foon na *Extra Lucky* verander. • het baie goeie lesse oor die lewe geleer/geleer dat ander mense ook swaarkry. • het geleer dat daar ook goeie dinge in sy lewe is/dat hy meer het as party ander kinders/het besef hy het 'n goeie ma. • en Binki het maats geword/het vriende geword met Wilma/die perde. • het geleer om diere en ander mense met respek te behandel. • het nie meer oor alles gekla nie. • het vergifnis by Kaizer gekry. • se lewe/houding het positief verander/was nou gelukkig. • was bly, want sy ma het by mense gewerk wat goed was vir haar. • het geleer dat ryk mense ook probleme het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Downloaded from eduresourceza.com
Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.22	Binki ... • was nie meer bang vir die perde nie. • het saam met die perde/Lucky en Wilma in die rondte gehardloop. • het nie meer omgegee/was nie meer skaam dat ander haar letsels sien nie. • het sonder moue rondgehardloop. • het vrede met haar omstandighede gemaak/was nie meer hartseer omdat haar ma haar so sleg behandel het nie/haar nie kom haal het nie. • het haarself/die dinge wat met haar gebeur het, aanvaar. • het haar ma "Ma" genoem. • was tevrede om op die plaas te bly. • het nuwe maats gemaak. • het besef sy is nie alleen nie. • was nie meer skaam nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.23	• **TITEL:** ○ Die perde is fisies sterk. ○ Die perde het baie krag. ○ Die perde kan swaar werk doen. ○ Die perde kan gevaarlik wees. ○ Die perde het die vermoë om siek mense te help/genees/ beter te maak. ○ Die perde verstaan mense. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* • **KAIZER SE OPTREDE:** ○ Kaizer was nie bang vir Lucky nie. ○ Kaizer se krag het Lucky bang gemaak. ○ Kaizer sou Lucky baie seer kon maak. ○ Kaizer het Lucky vergewe en so gehelp om die skuld oor die katjies te verwerk. ○ Kaizer het sy kop op en af geskud. ○ Kaizer het sy poot vir Lucky gelig. ○ Kaizer het sy neus teen Lucky se skouer gedruk. ○ Kaizer het Lucky 'n beter persoon gemaak. ○ Lucky het respek vir Kaizer. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* *(**Let wel:** Titel en optrede kan na die letterlike of figuurlike betekenis verwys.)*	2

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Downloaded from eduresourceza.com